

ՄԵԶՄՈՒՄԻ

DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'Rue de Péra 65

ԱԲՊԱԲ

مجموعه اخبار

بك اوغلي تقسيم جادوسي 70

Հաղթական միութայից խոստումներ իշին Թ. ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճապթ օրունա: — Իտարէխանէմիզ Պէյօղլունտա ծառայէի զէպիրատ 65

ԱՍԻՔԱՆԷ 16 ՅՈՒՆԻՍ

ԱՊՐԵՍՏԱՆ ԵԱՐԹԱՐԸ

Յէնէլիկի Տէրխատտէթ իշին	50 Պ
Այլը այլը	25
Բայրա իշին սէնէլիկի բօթա	
իւրէթիլէ	75

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աւգերեան և Գաթրեան հայ եկեղեցական մատենագրութեան համար մեծապէս աշխատած են. մին աստուածաբանական և միւսն քննադատական գիտերով: Աւգերեան և Գաթրեան մեր եկեղեցիին իրաւանց, պատմութեան և Հայրերուն պատմագրերն են. առաջինն նոյն իսկ Հռոմէայ առջեւ պաշտպանած է Օմնեցիին և այլոց նկատմամբ ի հրապարակ ելած ձրի գրպարտութիւնները և երկրորդն իրեն յատուկ քննադատական և պատմական հանճարով կրցաւ Հայ եկեղեցիին պատմութեան մութ կէտերը լուսաբանել:

Գաթրեանին ձեռագիր Վրբագան Պատարագամտոյցը Հայոց երկատիրութիւնը Տաշեան Հօր վերին հսկողութեան ներքեւ Վիեննական տպարանէն լոյս տեսած է:

Գիտական հրատարակութիւն մըն է այս հսկայ գործս, որուն արժէքը այնու մանաւանդ մեծ է բանասիրաց համար որ երկու հոյակապ Գիտուններ աշխատած են Գրքիս վրայ և զայն արամիտ մատենագրական, պատմական և լեզուական ո՛չ կասկածելի գիտերով ճոխացուցած են:—Ռովանդակ գրքին պարու նակով իւրը Հայ եկեղեցիին գործածած Պատարագին սկզբնաւորութեան, դարերու ընթացքին մէջ կրած փոփոխութիւններուն նուիրեալ է. այս քննադատական գործին համար հեղինակն ու հրատարակիչը մինչեւ 50 ձեռագիր իրարու հետ համեմատած են, մանրագիր ծանօթութիւններով բնագիրները ճոխացնելով: Հայ եկեղեցւոյ պաշտաման գերոց քննութեան հիւսուած է բազմաթիւ եկեղեցական-պատմական և մատենագրական խնդիրներ ու գիտեր (1):

Նրկասիրութիւնս երկու մասերու բաժնուած է. առաջին բաժինն, որ բուն իսկ Գաթրեան Հօր գրչին ծնունդ է, կը խօսի նախ մինչեւ Դ գոր բովանդակ եկեղեցւոյ

Թ. Գ. Այս գիտերուն շարքին մէջ է նաև Գրչին սկզբնաւորութեան և նշանակութեան պատմութիւնը, որ այնպէս տաքուկ վրձաբանութեանց առիթ տուաւ երբեմն լրագրիս սիւնակներուն մէջ:

մէջ գործածուած Պատարագին վրայ: Հետոյն Պատարագներու բազմաթիւ ուրուագծեր թարգմանաբար զննելէ վերջ, լուրջ եզրակացու կը քննէ Գր. Լուսաւորչի տնուան նուիրուած Պատարագին ծնունդն ու հեղինակին գործածած նախնական ձեւը:

Գր. Լուսաւորչի Հայկական Պատարագի ձեւը խմբագրած չէ այլ կեսարիոյ եկեղեցիին, իմա՝ Ս. Բարսեղի, Պատարագն մտցուցած է իրեն նորահաստատ եկեղեցիին մէջ: Այս կէտէն առաջնորդեալ Գաթրեան ուրիշ բազմաթիւ Լուսաւորչի անուան ընծայուած իրերն ալ կը ժխտէ: Այսպէս ուրեմն Հայերը Բարսեղեան Պատարագն ընդունած էին Ե գարէն սկսեալ: Բնականապէս այս նախնական Պատարագին ձեւը յընթացս ժամանակաց այլափոխուած է, այնպէս որ մեր արդի Պատարագին սկզբնականն Աթանասեան է: Նախեաց ծանօթ էին նաեւ յանուն Սահակայ, Գրիգորի Աստուածաբանի, Կիւրղի Աղեքսանդրացւոյ և Աթանասի Պատարագները, որոնց բնագիրներուն վրայ ծանրացած ժամանակ, Գաթրեան Հայրը ասոնց հեղինակին ու թարգմանչին, անոնց գրուելու եղանակին, լեզուին և թարգմանուելու ժամանակին վրայ սքանչելի անդեղութիւններ կուտայ հանդերձ կարեւոր քննադատական և պատմական գիտերով: Հայոցս արդի Պատարագը համեմատուած կը գտնենք 50 օրինակաց հետ, որով մեր սովորական Պատարագին պատմութեան սկսեալ Դ գարէն մինչեւ հիմա՝ լիութի կը տեղեկանանք:

Տաշեան Հայրն ալ Յաւելուած խորագրին ներքեւ բազմաթիւ գեղեցիկ վկայարանութիւններով կը խօսի հին Հայոց տաճարներու, հանդերձներու և Սրբութեան տնօթներուն վրայ, նոր լոյս մը սփռելով է—Ձ դարերու եկեղեցական իրաց վրայ:

Հեղինակն ու հրատարակիչ այսպիսի անգին երկասիրութեամբ մեզի կը ծանօթացնեն Հայ եկեղեցւոյ ծէսերն ու արարողութիւնները, անոնց պատմութիւնը—Աքանջելի Գլուխ-Դործոց մըն է այս աշխատասիրութիւնս, և պատիւ աննման հեղինակին, և հմուտ անաչառ հետազօտիչ հրատարակչին:

ՅՈՒՆԻՍ Թ. ԱԼԱՆ

Բերա, 15 Յուլիս 1897

ՄԻԼԼԵԹՃԷ ՊԱՋԸ ԻՇԼԷՐ

Միւնիչլլ օլան Կ—Բաթրիգիլի մագամընս հէնուզ պիր միւնտարպիւնին ինթիլապի տիլմէտիկի քէյփիէթի, չօգլարա, իշպու մագամըն միւնիչլլ պրօքլարագ, օ սուրէթլէ իտարէի մասլահաթ իտիլէնէլիին զանն իթ տիրմէկէ վէսիլէ օլմագամ իսէ տէ, պու զանն

պիղնէ կանլը տըր: Իսթանպուլ թէմի, պու կիւնքի կիւն մուամէլաթը միլլիէթիզնէ վասի պիր իտարէ հալի զէսպ իթմիշ, վէ թաշարարահա Կաթողիկոս-Բաթրիգիլիին տիւշիւնէնէ մատտէլէրի օլ գատար արթմըշ տըր թի, Կ—Բաթրիգ օլան Չաթըն իգթիտար, էհլիէթ վէ զայրէթի խուսուսիէսի նէ մէրքէզտէ օլա, երնէ պիլիլիլէ ումուրըն պիղգաթ թէպիլիէ օլան քիֆաէթ իտէմէնէնէլի տէրքեար տըր: Ֆաթէն Միլլէթ Նիզամիսմէմիզնէ, Կ—Բաթրիգ վէքեալէթինէ կէօրիլէն լիւզում պունտան նէլէթ իթմիշ օլուպ, պիւնտէն այլիշ Նիզամիսմէնին զալէմէ ալընմասը կիւնիւնտէն պէրու պու լիւզում տահա զիեատէ արթմըշ օլուզը հալտէ, մէջքիւր մէմուրիէթլէ պիր միւնտարպիւնին ինթիլապ վէ թայիին իտիլէնէլիինէ չիւպնէ օլունամագ: Չաթէն պու ինթիլապ մատտէսի գանուէն միւնտարահ վէ մալիւմ պուլունտուզու ճիւնէթլէ, պունըն կէնէթմէսի օլա օլա քէօլլէրտէն տվէթլէ զէմանընա գատար օլապիլէնէլի, վէ Կ—Բաթրիգ օլուպ Եֆ. հազրէթլէրինէն հէր հալտէ Բէնտիլէրի իշին պիր մուամլիին միւնտար վէ ռէֆիգի միւնթէրէմէ ինթիլապ պուլունտուզունու թէպիլի իթմէքտէ օլուզարընա իշթիպահ եօզ տուր: Շու գատար թի, էվլէնէ տէ եագաղղըմըզ վէնէլէ, վագթ ու հալին նէզաքէթի վէ Կ—Բաթրիգ վէքիլ օլան զաթըն վաղիֆլէրի էնէմիլիէթի մալիւմ օլմասըյա, իշպու ինթիլապըն զաթէթ տուրէնտիլանէ ինտարընա էնտար լիւզում վար տըր: Բաթրիգ վէքիլ, նէվիլմ Կ—Բաթրիգ տիմէք տիր, մոտամ թի անըն զայպուպէթի զէմանընտո նիգամէն վէ մալահաթէն Գայմագամը օլմասը ինապ իթմէքտէ տիր: պիւնպէրին տալը գատար էմիր ինթիլապընա տիգգաթ վէ իթիւն օլունամագ զարուրի տիր: Պու վէքեալէթի հալիզ օլանագ զաթըն շախսընտա քէմալէթ, ֆաղիլէթ վէ էվսաֆը մէմուսէլի ռուհպանիէ մէվնուտ օլունգտան պաշգ, իշէ եարար օլմասը տա պաշլընա շարթարտան, վէ հէրախտէն զիեատէ, միլլէթին թէքմիլ տէ օլամասա, պիւնէրք էքսէրիէթի թարաֆընտան սէվիլմիշ վէ սահիհ վէ ճիտար թէվէնէլիս վէ ռազպէթ գազանմըշ օլունարտան օլմալը տըր:

Ս. Յակոբ Խասթախանէմիզ իտարէսինն ճարի օլան կիւզէլ պիր ասէթիլին իթի սէնէտէն պէրու մուամթիլ օլմուշ օլմասը՝ չօգլարըն նագարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքտէ տիր: Պու իսէ, Խասթախանէմիզ իտարէսինն սէնէլիք պիլունջօրընը չըգան սէնէ իլէ պու սէնէ զարթընտա նէլլ օլունմամսը քէյփիէթի տիր: Վագաա մէջքիւր թէսսիստթըն սէնէլիք պիլունջօրընա նէլլ

ու իւան իթմէքլիք, պիպիմ պիւտիկիմիդէ
կէօրէ, պիր նիպմը մախսուս օլմաքլ, սէ-
քիզ օն սէնէլէրտէն պէրու Խաթախանէմիդ
Հօգարարձութիւնը տէրիւհտէ իթմիլ օլան
վէ աօգրուսու ճիւղէսի տէ միլլէթնէ հա-
միլլէթ վէ զայրէթլէրի, ումուրը իտարէնէ
վուգուֆիլէթլէրի, վէ ֆուգարա ու պիշարէ-
կեան հազարնաքի մէրհամէթլէրի միւսէլ-
լէմպուլուսան զէվաթըն գապուլլէթէ սսիս
իթաիլէրի պիր ասէթ տիր քի, էօթէտէն
պէրու ճէմաթըն իեանէլէրիէ միւսթան
օլան պիր Թէլէսսիսաթ հազարնա պու ա-
տէթին մէրիլէթի՝ Նիգմը մախսուստան
զիեառնէ հէմ միւթէպէր, հէմտէ ճէմալիճէ
մազպուլ աստ օլուսմախա լաքըզ օւ պէնա,
վէ աօգրուսու հազար տախի պու օլուսըն-
տան, իշպու ասէթին պաղաղընը արգու,
վէ մէվնուտ Հօգարարձութիւն հէյնէթի
միւսթէրէմէսին, իքի սէնէլիք պիւննչօ-
նուս նէլը ու իլանընա էմալի վէնէլէ միւ-
տարաթ իտէնէկինի մէմուլ իտէրիզ:

Տիւլլէթիմիզ չօնուգլարը իշին Սէնաի
մէթթէպինէ պիւսիւք պիր լիւզուլպուլուս-
աղըզ զաղէթմըզտա պիտաէ ֆաթ հազարըն,
վէ Կ—Բաթրիք էֆ. հազարէթլէրիլէ պիւսիւք
քիւշիւք քեաֆթէյի էնալիմիզ թարաֆըն-
տան թաստիգ գըլընմը տըր: Պու քէրիէ
պիր զաթ թարաֆընտան ալաղըմըզ պիր
մէթթուպտա, մէքըիւր մէթթէպին էնէմիլէ-
թինտէն պահա իտիլիթտէն սօնրա, մահէլլի
մէթթէպ իշին Պէյօղլու հարիքի քէպիրի զէ-
մանլարընա Լանտնեան թարիգաթը բուհ-
պանիլէսին թահթը իտարէսինտէ մէթ-
թէպ օլմուլ օլան Շիլի օօգաղընա քեա-
լին վէ պիր զարուսը Ճառտէի քէպիրէ նա-
զըր օլան վէ շիմտի տէրուսինտէ մարան-
կօզ, գար տէքօսը, աքթար, թիւթիւնիւ
վէ սաիրէ կիպի իշ մահէլլէրի մէվնուտ
պուլուսան արսանըն՝ Սէնաի մէթթէպի օլ-
մասընը թաքսինէ իլէ, պուսուս իշին պա-
ղը կէօնա թէքլիֆաթտա պուլուսուս օլուս
սէ տէ, մէթթուլը մէքըիւրըն տէրնտէն
չիմալիլէ սարֆը նազար իտէրիզ, չիւնքի
օ արսանը շու եա պու մաքստէ գուլան-
մազտան էվէլ, հազար թառարուֆիլէթի-
նին թայիսին վէ թէհազարուք իթմէսի էլլէմ
տիր:

Պու պապտէ պէյն էլնա սէյլէնէն շէյ-
լէր՝ պու կիւնէ գատար պիր կէօնա սըֆա-
թը բէսինէ ալմաղը իշին, պուսու տաիր
չիմալիլէ թաֆսիլաթ կիրիշմէմէլէ պէրա-
պէր, հէր սէյլէնէն սէյլիւն՝ ազ չօզ հա-
զարէթիլէ եաղըն պիր էսաը օլմաթազ գա-
պիլ օլմաղընտան, պիղէ գալըրսա, պու
էսաըն՝ նէ տէրէնէ մուվաթըզը հազարէթ
օլուպ օլմաղընը Բաթրիգլախէմիդնէ նազա-
րը տիգաթա ալընմազ կէրէք տիր: Պու
կիւն, պու մէսէլէ հազարնա պէրհաեաթ
շահիւլէր վար իսէ, եարըն օլմաթ, վէ պիր
կիւն պու մատտէ՝ միլլէթին միւսթէրաթ
նէմէլի սըրասըն ճիտտէն կէշէրսէ, միւսթի-
լաթ չիմալիլէնտէն զիեառնէ օլապիլի: Իհ-
թիմալի պէյն էլնա տէվէրան իտէն ըի-
վաեթլէր շայեանը իթիպար օլմախան եա-
թա սիւմէթ թէտարիք սէյլէր տիր: պու-
րասը տա տնալըմազ՝ էնէմիլէթտէն խալի
տէյիլտիր: Անճազ էկէրշի միլլէթին օ արսա-
տա պիր հազարը վար իսէ, օ հազար Նի՛շին
մուսթթալ օլուսն, Նի՛շին օ արսա զիւրան հա-

տէ պրաղըլսըն, վէ եախօտ չիմալիլէ հալիւն-
տէ տէ պիր իսթիլիթտէ վար իսէ, միլլէթ
տէ, հազարըն, ճիւղի քիւլի ֆայիտէմէնտ
օլմասըն:

Միւսթալէմըզ՝ գաթի պիր մալիւմաթա
միւսթէնէտ տէյիլ տիր, անճազ թարաֆը-
մըզա եաղըլմը օլան պիր մէթթուպըն միւն-
տէրիլէթընա պիւնտէն պու սէյլէրի, մահ-
զա մէրնիլին նազարը ալիգաթընա աճի-
գանէ արզ իշին սէյլէթօրուզ: Իլէրուստէ պու
խուսուստա սաիր թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթ
ալըր իսէք, Նէլը իտէնէկիմիզի տէ պաղա-
նա պիւտիլիլիզ:

ՄՈՒՀԱՐԵՊԷ ՀԱՎԱՏԻՍԱԲԸ

Միւսթալէնտէն ագաը եազըն կիպի կէօ-
րիւնիւսօր: Պու պապտէքի պալընճա շարթ-
լար գաթէն իլան իտիլիլէ տիր: Մէլուսա,
Ֆրիցօվալի վէ Գօզքէյ կիպի ֆէնի հարպա
տաիր նօզթալար՝ տէվէթի Արիւնէնին զապ-
թընա կէշտիկի հալտէ, պուստան պէյլէ
Սուսանիսթան՝ տէվէթի միւսթալիլէյիս իշին
աղըզ պուլուսանաղընտան, հիւքիւմէ-
թի Սուսանիլէ՝ պիր տախի գօմուսու օ-
լան տէվէթէ գարըն հարպա ճէսարէթեապ
օլմաթեաճազ տըր: Ալընաճազ թաքմիւնաթը
հարպիլէնին միգտարը տա հէր նէ գատար
հէնուզ թայիլին օլուսմալը իսէ տէ, 4—5
միլիօն լիրա գատար օլմաղը թալմիլին ի-
տիլմէքտէ տիր: պու սուրէթլէ տէվէթի Ա-
լիւնէնին իշպու մուհարէպէ աղըրուսա իթիլի
օլուզը մէսարիֆ գարանմը օլմաթաղըր: Պիր
տէ հիւքիւմէթի Սէնիլէ մուհարէպէտէ, գա-
րար կէօրմիւլ օլան վէ թէպաաի Օսմանիլտէն
պուլընտէ թիւնճարըն գարարարընա մու-
զապիլ թաքմիւնաթ թալէպ իթմէքտէ օլուպ,
պուսուս տախի, միւսթալէնտէն էսաիր շարթ-
լարը սըրասընտա գարարկիր օլմաթ իւզրէ
պուլուստուղու՝ զաղէթալարըն ճիւմէլի մա-
լիւմաթընտան տըր:

Գաթիլիւսալիս տէնիլէն ուհուսը աթի-
գա՝ գաթէն թէպաաի էնէպիլէտէն տօլաեը
հիւքիւմէթի Սէնիլէնէ պիր թաղըմ միւսթի-
լաթ մանէասընտա օլուպ, էօթէտէն պէրու
տէվէթ՝ պու Գաթիլիւսալիսլարըն ահ-
քեալմըն լազլ եախօտ թատիլ արգուսինտէ
օլաղըն հալտէ, պու քէրիէ իշպու աթիգ
ահանալէր ահքեալմըն՝ հիշ օլմազսա
պաղը ճիւլէթլէրին՝ Սուսան թէպաաընճա
թէպալիլէ քէյիլիլէթի պիւսիւք պիր մու-
վաթիլաղընէթ էսթի օլուպ, պու վէ տի-
կէր շարթլարըն թարաֆէյնէն գապուլ վէ
տէվէթլէրնէ թաստիգի սաեթսինտէ մու-
հարէպէի հաղըն պէրթարաֆ իտիլէնէկիւն-
տէն, իշպու նէթիլէնին անգարիպ հուսու-
լի՝ քեաֆթէյի սուլհրէրվէրանա թէմէննի
օլուսմաթտա տըր:

—Խարիճիլէ նաղըրը վէ սիւֆէրա հա-
զարաթըն ճուսա իրթէսի կիւնիւ Թօրհանէ
քէօլիւնտէ իճթիմ իթմիլէր տիր: Բազար
իրթէսի սապահը տախի սիւֆէրա Պէյիւլը-
տէրէտէ Ավսթրիա սէֆարէթլախէսինտէ
իճթիմ իթաիլտէն սօնրա, խարիճիլէ նա-
ղըրը տախի պիրիլտէն օլաղըն հալտէ, սաթ
7 պշ. բատտէլէրինտէ Թօրհանէ քէօլիւն-
տէ Թօրլուսարազ, միւսթալէրաթ սուլհիլէն
տէվալ իլէմիլէր տիր:

—Կիրիտ տաթիլի Շահանէ գօմանտանը

Ճէվատ քալանըն Հանիաեա մուվաթլէթլէ,
իճթիմալաթ ֆալգա իլէ գապուլ օլուսն,
տուղուսու թիւքնէ զաղէթալար եաղըթօր-
լար: — Հանիաաթի ինիլիլգ ասաթիլի Գան-
տիաեա կէօնտէրիլիլ, վէ Գանտալ իլէ ճի-
վարը՝ տաթիլի միւսթէլիլէնին նէգարէթի
տիլընա վապ իտիլիլ տիր: — Կիրիտ աղա-
լարըննէ մէնիլիլ ումուսմալի՝ քէնտի թէլլի-
լաթընը տաթիլալար պիւտիլմէլէ, տաթի-
լալար՝ պու մէնիլիլ բէսինէ թանճաեա-
նաղարընը, ֆաղաթ հիլին հանէթտէ միւ-
րանաթ իտէնէք գարըլալարընտա պիր հէյ-
նէթ պուլուսմաթընտան տօլաեը մէմուսն
օլուսաղընընէ ճէվապէն պէսան իլէմիլէր
տիր: Ամիրալար՝ սալարըն հարէքթիլ շէ-
տիտէսինին մէնիլիլ մէնիլիլ իթալար իթմիլ-
լէր տիր:

—Շիմաի Թէսալիաաա պուլուսան ասա-
թիլի Շահանէնին միգալարը 165,000 օլուպ,
մէրքէզի օրուսըննէ Տօմօգ օրուսիլ, վէ ա-
սաթիլին հէր կէօնա էրազ վէ մուհիմալը
միւսթէլլէ օլուզըն Վօլուսան եաղըլմը տըր:

—Սուլհ ահանալէսինի Սուսան տէվէթի
թարաֆընտան իմպալաաա Տէրիսաաաթթ
Սուսան սէֆիլիլ բրէնա Մալթօգօրաաթ օլ-
մուր օլմուլ տուր:

—Օսմանը տօնանմաթընտան պիր գըս-
մընը՝ Կիրիտ տաթիլ թալըմազ իշին հա-
ղըրտա պուլուսուսաղընընէ Վիլնէ գա-
ղէթալարըն եաղըլմը տըր:

—Վիլնէտան պա թէլլէկրաֆ պիւտի-
լիլտիլիլէ կէօրէ, հիւքիւմէթի Սէնիլէ՝ տիւ-
լիլ մուսաղաաա սիւֆէրաաընա պիր նօթա
կէօնտէրէրէք, Կիրիտտէ սալարըն իճթա
իթաիլէրի ճիւնաեթլէր վէ խուսուսա Գան-
տիաաա վուգու պուլան հիւնուլար հազ-
արնտա մէքըիւր տէվէթլէրին նազարըն տիգ-
գաթընը տալէթլէ, չիմալիլէ գատար ա-
սաթիլին իեաաթիլ իշին Կիրիտ ճէպիլէսինտէ
իթթիլաազ օլուսմուլ օլան թէպաալիլիլ պա-
լա չըգաաաղընտան տօլաեը պաղը միւ-
թալէթաա պուլուսմուլ տուր:

—Գալալաաա Կիրիտ 32 թապուր Օս-
մանը տաթիլի կէօնտէրիլիլիլ Նաեթ Ֆրա-
նէ Բրէսէ եաղըթօր:

—Պէլկրաաաա յուլիս 26 թարիլիլէ պա
թէլլէկրաֆ իշար օլընաղընա կէօրէ, Սըր-
պիա հուսուսընա ելնիլէն հիւնուլ իտիլ-
մէսինտէն տօլաեը Տէրիսաաաթթ Սըրպիա
սէֆիլիլին Պապ Ալիլէ պիր նօթա վէրմիլ
օլաղընա տաիր զաղէթալարըն նէլը իթ-
աիլէրի հալաաա թէքըիլ իտիլիլ տիր:

—Էվէլիլի կիւն հիւքիւմէթի Սէնիլէ հի-
սաաղընա օլաաազ Օտէսաաաա 150 բէս աթ
կէթիլիլիլ տիր:

—Խարիճիլէ նաղըրըն սիւֆէրա հա-
զարաթըն եարըն Թօրհանէ քէօլիլիլտէ ազ-
աը իճթիմ իտէնէքլէր տիր:

ԹԵԼԷԿՐԱՖԻԿԷ

Լօնտրա 24 յուլիս. — Սիւմ գըրալը՝
30 գատար մաեթիլլէ Մ. Կրիսթիլին
իզամէթ կեահընա կիտէնէք տիր: —
Խարիճիլէ նէգարէթի՝ Տէրիսաաաթթ սէ-
ֆիլիլ Սըր Ֆիլիք Քըրիլին թէպալիլ օ-
լուսաաղը շայեաաընը թէքըիլ իլէմիլ
տիր:

— Գայտերիէն լլ պօեաճը Արթին Սարգիս-
եան նա՛մ շահաւըն միւնասիրպէթօից սէօզլէր-
տէ պուլտեան զուհեան, մուվազաթէն
Միտրիկոսէ Գալպէզեան իկէ մասնբա՛մ օլտը-
ղընը Թ. Հազըգաթ եղպընը ա՛րք:

ԻՔԻ ՊԻՍՈՒՉԼԱՐ

Պարուհի՝ պու սէօղլէրի սէօղլէրէն, սի-
մասընտա ֆէնտ պիւր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլ-
մուշ իտի :

Շարլօ. — Գուստըրու Նէ՞ օլուտօր :

Պարուհի. — Հանի շու մահուտ պաղչէ-
պանը թէլէֆ իթմէք իւզըն պանա ետր-
տըմ իթտիկինի ունութտօն մու : Զապթըն
նէ՞ գտտար զարֆիլէնմիշ :

— Վայ զօրպալըզա՞ մը չըգտըն, ալլա՞ք,
իւրընդ, գաթի՛լ :

— Հագարէթիլիինէ թէլէքթիւր իտէրիմ,
Վէրտիկին պիւր բարչա էքմէկին պէտէլի օլ-
մալը : Գրիթէ՞ սէնտէն զիւտտէ նէզաքէթիլի
տիւր :

Շարլօ՝ տօսթընը պիւրտէն պիւրէ խաթըր-
լաեղպ, հագգընտա թէվէճհիւհիւ պուլուս-
տուղու ճիւղէթիլ :

— Գրիթէ՞ մի, Նէ՞ օլուտ օ պիշտըն, տէ-
յի սօրտու :

— Ժէնէրալտան պէնիմէ պէրապէր չալ-
տըղընը Բարիտէ թիւքէթտի, վէ քէնտիսի
տէ պէնիմ կիպի, ալթը ալլըք գուրօնարը-
մըղը ալմադ իւմիտիլէ թէքորթ Ժէնէրալըն
խանէսինէ կէտի : Գրիթէ, պէնիմ իշէրի
կիրտիկիմ սըրատա գօլճուլաք իտիեօրտու,
ֆազաթ էյի եագաեղ գուրթարտը : Շու
գատար թի, օնտան սօնրա քէնտիսիին կէօր-
մէտիմ :

Պարուհի էքմէկինի եէտիքալէն սօնրա տ-
եաղա գալըարաք :

— Իշթէ, էսկի տօսթ, պաք սէնտէն Նէ՞
խաթէեօրում, տէտի :

Մէրգուսմ՝ իֆառէսինի թէքիթի եախօտ
րէճա մաղաճընտա մէյտանա գօյմաեղպ,
իլլա մութալաք սուրէթտէ թալէպ իտիեօրտու :

— Սէն՝ շու կէօրտիւկիւմիւք պիւրիւք
չիֆթիլիկիլ չաղաճըն, տէյի՛մի, տէտի :

— Եվթէթ, սէնտէն մուֆորտաթըմտան
պէրու օրտաթըն :

— Նէ՞ օլուտ օ պիշտըն, տէ-
յի սօրտու :

— Եվթէթ, սէնտէն մուֆորտաթըմտան
պէրու օրտաթըն :

— Իշթէ, էսկի տօսթ, պաք սէնտէն Նէ՞
խաթէեօրում, տէտի :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրտու, սէօղլէ պա-
գալըմ :

— Պիւր գաչ կիւն պէնի կիլլէնիւպ, պէս-
լէմէլիսին : Թէլէմին իտէրիմքի օրտաթ օլ-
տուղուսու քիմսէ անլամաեաճաք տըր : Զա-
թէն մէյտանա չըգմաճաք քէնտի մէնֆա-
թըմտան տըր : Պիւր ազ էվթէ սէօղլէտիկիլի
իշէքար իտէրիմ : Ժանտարմալար պէնի
թէաղիպ իտիեօրտու, տահա տիւն քէնտի-
լէրինի օրմանըն իշինտէ կէօրտիւմ : Զանն
իտէրսէմ, օրտա կէլմէլէրի մանթար տրա-
մաք իշին տէյիլ տիւր : Իմտի պիւր ազ վա-
գըթ սէնտէ գալըպ, պէնի արամադտան
վազ կէլտիքէրինտէ, վառ իթմիշ օլտուղըն
օթուգ ֆրտանգը սէնտէն ալընճաթընէն աթ-
լարում, օնտան սօնրա պէնի պիւր տահա կէօ-
րէմէսին :

— Վատ իտիեօրտուսու :

— Եվթէթ :

— Եվթէթ :

— Իշթէ, էսկի տօսթ, պաք սէնտէն Նէ՞
խաթէեօրում, տէտի :

— Բէք էյի : չիմտի օրմանա կիւր : չիֆթ-
լիկին գարըսընա կիւթ, պու կիւն չալը չըր-
բուրտա պէքի : Պէն սէնի կէլիպ ալըրըմ :

— Օլուր, էսկի տօսթ : (Տէպալի)

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Զարչնպիւհ 16 յուլիս

Գօնաօրիտ ազաճա գարանտը Ղր. 24 12
պու սապաճ աշըլտը 24 12
Շըմէնտըֆէր պու սապաճ Զր. 119
Պանգ 0թթ օման 0. 1. 13 40
ԱԳՁԷ ՃԻԵԱԹԸ

Մէճիւրի	108 05
Պէլիք	103 20
Մէթալիք	97 30
Ինկ իրաւը	109 35
Բօլ էմբէրիւ	90
20 Փրա Գըլէ	87 42
Գրիթի	51 09
Բուպի քեալը	8 58

ՊԱՆԳ ԷՍԲԵՐԻԱԼ ՍԹԹՍԱՆԸ

ԱՆՈՆԻՍ ԾԻՐԳԷԹԻ

Մէրմաեէսի 10,000,000 իշա տըր

Մէրմաեէսի իտարէսի Գալաթա տըր :

Իսթանպուլտա, Համիտիէ Հատաէսիտէ
Թօմսօն խանընտա, վէ Պէյօղլուստա Տօղրու
եօլտա 190 նումէրօլու տարիէտէ պիւրէր չիւ-
պէսի վար տըր :

Հօնտրա վէ Բարիստէ պիւրէր իտարէսա-
նէսի մէվճուտ տըր :

(Շիւպէլէր)

Անթալիա	Ատանա	Այտըն	Հալէպ
Իսկէնտէրիէ	Էտիւրիէ	Էնգարէ	Գաղտա
Պէյրուս	Պրուսա	Շամ	Գօնա
Լարնաք	Գահիրէ	Լիմասօլ	Մէրսին
Նազլիլ	Նիքօսիա	Ուշաք	Ֆիլիպ
Բօրսա	Բուսնուք	Սէլանիք	Սամսօն
Իզմիր	Սօֆիա	Թրապիզօն	

Պանգը Օսմանիէ թանկիւթ վէ եա պու-
նա միւմասիլ էվրաք տէրօղլիթօ իտիլմիսի
մուգապիլիտէ, գաթի վէտա իլէ վէ եա
հիսապը ճարի իւզըն ազէն իգրաք, վէ կէ-
րէք մէմալիքի Շահանէ վէ կէրէք մէմալիքի
էնէպիլի իշին չէք վէ բօլիշա մուսալիթը
իճրա օլուստուղու կիպի, զիգըյմէթ էլեա
վէ սէնէտ տախի հըֆօ իտիլի, վէ հիսապը
ճարի աշըլը :

Պուստան պալաք մէմալիքի Շահանէ վէ
մէմալիքի էնէպիլիտէ գուրօնար պէտէլի-
նին իսթիֆասը՝ սէնէպիլի թէլէտիեաթը, վէ
մէմալիքաթ ալաք ու իթասը իլէ պօրտա
ախտ մուսալիթ տախի տէրիւն օլու-
նուր :

Պանգը Օսմանի՝ գաթի վատէ իլէ վէ
ֆաիդ մուգապիլիտէ ազէն գապուլ իտէր :
Պու վատէ պիւր սէնէլիք օլուր իսէ, ֆաիդի-
նին միգտարը եիւզտէ 2 պշ. 3 ալլըք օլուր
իսէ, ֆաիդ եիւզտէ 1 պշ. վէ 3 ալլըք օլուր
իսէ, ֆաիդ 1000է 1 րատտէսինտէ պու-
լուսուր :

Պանգը Օսմանիին իսթանպուլ իտարէ-
խանէսի, պալէտտէ պէնան օլուստա մուս-
մէլաթտան պալաք, էմթաաթ թիւճարիէ իւ-
զէրիւնէ ազէն իգրաք իլլէտիկի կիպի, աշթ-
զիթօ հալիստէ էլեաթ թիւճարիէ տախի գա-
պուլ իտէր : Պէյօղլուստա իլլէ պէսի տա-
խի՝ էմթաաթ թիւճարիէ միւսթէնսն օլմա-
րաք, եօգարտա զիգը օլուստա օլիլիւմէ
մուսալիթը իլլէ պալէտտա պալաք Բու-
մէլի չըմէնտըֆէր թանկիւթը իլլէ Լիլ տը
Բարի, Բանաճա վէ սալի իբրաքիլի թան-
կիլաթ տալիւր ալաք ու իլլէ մուսալիթը.
նը իճրա իլլէր :

Ի. Թանպուլ իտարէխաթէսի վէ Պէյօղլու
չիւպէլի՝ Բուսնու չըմէնտըֆէր թանկիւթը
բրօմէսիլի տախի ֆիրուսթ վէ 50 լիւրա
գատար օլմաք իւզըն եիւզտէ 3 ֆաիդ մու-
գապիլիտէ հիսապը ճարի իլլէ ազէն գա-
պուլ իտէր :

ԱՆՈՆԻՍ ԾԻՐԳԷԹԻ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

— Գտաճ. քէօյիւնալ Նէլ տէյիւմէնիտէ
կէչէն կիւն հարիք գուհուրիլլէ, օն պիւր տ-
ալտ պիւրիւք խանէ վէ պիւր պաքգալտիւ-
քեանը եանմըլ տըր : Եանկընըն պալապտըղը
խանէ 200 լիւրա եա սիկուրթալը օլտուղու
կիպի, տիկիւր եանան խանէլէրտէն՝ տէ սի-
կուրթա գուհուրիւտարը 2500 լիւրա գարար
իթմիլէր տիւր :

— Եվթէթ կիւն Պալաթ տա եանկըն գու-
հուրիլլէ պիւր խանէ եանմըլ տըր :

— Ճուստա իրթէսիկիւնիւ իսթանպուլտա
Օրօղաի մաղաղասընտա, իշէլիլտէն Բա-
նայի իսթիլտէ պիւր Բուսմ՝ մաղաղանըն սա-
հալի Մ. Պալը րէվօլլէր իլէ գաթլու թէ-
լէֆ իտէնէք իքէն, օրտա պուլուստալար
թարաֆընտան մէնն իտիլմիշ տիւր : Բանայի
գապթաեա թէսիլմ օլուստալ տուր :

— Ճուստա իրթէսի սապաճը Գորաքէօյ
քէօրթիւսիւնիւն ալթընտան Անկէլի իսթիլ-
տէ պիւրիին նաշը պուլուստալ տուր : Մէր-
գուսմ, կէչէնտէ օ ճիւլարտա եիւզալէք իշին
տէնիքէ կիւրմիշ օլտըղը հալալէ պօղլուստալ
տուր :

— Բաղար իրթէսի կիւնիւ Իւսկիւտար-
տան կէլմէքալէ օլտա պիւր Շիրքէթ վաթօրը
եօլճուլարընտան 40 եալլարընտա պիւրի՝ Գըղ
գուլէսի էօնիւնտէ քէնտիկի տէնիքէ աթա-
րաք պօղլուստալ տուր :

— Նէվմի մէղքիւրտէ, Բանկալթի սա-
քիւլէրինտէն պիւր իթալիալը գտաղըն տախի
րէվօլլէրի աղղընտա սըգմաղալ թէլէֆի Նէֆ-
իթմիշ տիւր : Մէրգուսմէ էվիլ վէ իքի չօ-
նուք սահիպի իմիշ : Սուրի գատաղըն սէպէպի
անլաշըլմալը տըր :

— Կէչէն կիւն իսթանպուլտա Էկիլիլի Վա-
հան վէ պահրիէ գապիթանընտան պիւրի
ֆիւնէնթիլ վէֆաթ իթմիլլէր տիւր :

— Գօնա իլէ Սէլանիք վիլաքէթի տրա-
սընտա շիտաթիլի ֆուրթ ունալար գուհուր
իթմէքիլէ, թէլէկրաֆ վէ սալի վէսաթի
մուսալիլէնէ գաթթ օլուստալ տուր :

— Սըհնէթ գապթալ 15 կիւն միւստ-
տէթիլ թաթիլ գըլընմըլ տըր :

— Փրախտ սէֆարէթիլին թօրթիտօլու
մանէթ վաթօրը թալֆասընտա թիֆօ իլլէթի
գուհուր իտիպ, պիւր գաչ վէֆիեաթ տախի
օլտըղընտան, աթըպպաճա պիլմուսայնէն,
գօրգուլաճաք պիւր շէյ օլմաղըն անլաշը-
մըլ, վէ թէտապիլի լաղըմէ իթթիլաղ գը-
լընմըլ տըր :

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹԱՍԱՍԸ

Մաթապաճալ Էրմէնիքէ, Թիւրքէն,
Փրախտըն, Բուսմա վէ սալի իսանլարտա
քիթաղ, քիսալէ վէ սալի թալ իտիլտիկի
կիպի, տիւրիւն վէ ճէնաղէ պիլիթլէրի, գաթթ
ալ վիլիթ վէ սալի թէմիլլէ վէ պիլիթալ
էվթէ ֆիւթալիլ թալ իտիլի :

Կիլիլլէրի ճէնաղէ պիլիթլէրի թալը իշին
մաթապաճալ ճէր սալի ալըք տըր :

Էվթէպի իսանլարտան Էրմէնիքէ վէ եա-
թա Թիւրքէնէ վէ Էրմէնիքէ եա Թիւրք-
էնէն էվթէպի իսանլարտա թէրմէմէ իլլէ-
րին տալի Մաթապաճալ իտարէսի տէրիւն-
տէ իտէր :

Կէրէք գուրտալ վէ կէրէք թալապալ
վաթը օլտա սիւրաղալ իշին սահիպի մաթ-
պաճա միւրաճալ օլուստալ տըր :

Մաթապաճալ տալիլիտէ տիւրիւն, վաթ-
թիլ վէ ճէնաղէ իշին թալը իշին քիլիլլէրտէն պու-
քէթ, գուրտա, ալթիֆիլիլ վէ սալի գաթթ
էվթէ ֆիւթալիլ իմալ վէ ֆիւթալիլ օլուստալ :